

سرليکونه

د بن د توافقنامې د شپږو کالو څخه دزياتي مودې تيريدووروسته او ديو شمير فرصتونو باوجود دافغانستان دولت ونشو کولای چه دولس تر منځ ديو اغيزمن دولت په توگه ځان مطرح کړي. دولت په عمومي ډول د يوشمير ستونزو سره مخ دي چه په عمده ډول امنيتي ستونزه يا د توروريزم سره مبارزه، د هيواد په بيلابيلو برخو کې د زورواکانو شتون، د نشه بې توکيوکرو قاچاق او اداري فساد. دغه ستونزې تر ډيره حده ديو بل سره تړاو لري د بيلگي په ډول دنشه بې توکو کرکيله په هغو سيمو کې ډيره تر سترگو کيږي چرته چې ددولت واگې کمزوري دي. دغه کمزورتيا که په نوموړي سيمه کې د دولت دمخالفتو طالبانو او نورو وسله والو، د موجوديت له کبله وي يا د دولت په داخل کې د دولت بد غوښتونکي او ضد عناصرو له کبله وي. په هر صورت دنشه بې توکو څخه لاسته راغلي عايد د دولت مخالفين او زورواکان غښتلي کوي او له همدې لارې خپل مسلح ملېشي چمتو کوي او دقانون د بشپړ حاکميت مخه نيسي. له بلي خوا اداري فساد او په کلیدي پوستونو د بې کفايته اشخاصو گمارل او يا شتون دنظام د اغيزمنتيا مخه نيسي. دغه ټول لاملونه په مستقيم او غيري مستقيم ډول ديو او بل سره تړاو لري او بايد ټولو سره په يو ځايي کلکه او اساسي مقابله وشي. د ولسمشر بناغلي حامد کرزي دتيرې مياشتې څرگندونې دپاملرنې وړ دي په کوم کې چې ولسمشر په ډاگه په دولتي چارواکو غږ وکړ چې ځانونه بايد نور اصلاح کړي او همدارنگه د دويمې ناوره کړنې بې وزله گوتله کړي. چې د ولس د خواښي وړ وگرځيدلي اما په ښواښي سره بايد و وایم چې د ولسمشر دا څرگندونې هم د تير په څيره عملي ډگر کې پلي نشوي او دهيوادوالو د مياوسې سبب شوي پته دي نه وي ددي تر څنگ ددولت پرملي حاکميت دبعضو عناصرو لخوا کلک گوزارونه وشول چې ددولت ملي حاکميت يې دسوال لاندي راوست او ددي تر څنگ يې ددولت موقف اوحيثيت دعوامو په نږد راوغورځولو بنا دولت بايد داسې موضوعاتو ته جدي پاملرنه او هيچانه اجازه ورنکړي تر څو د هيواد پر اساسي قانون ملنډي ووهي. د ولسمشر دډيرو هغو سره سره دټولو نه ستر مشکل چې مخکي ورته هم اشاره وشوه چې هغه ددولت په کلیدي پوستونو کې د بې کفايته اشخاصو گمارل او يا موجوديت دي چې نه دويمې د ولس په درد پوهيږي او نه بري پوهيده غواړي. همدا دليل دي چې ورځ په ورځ د هيواد په ډيروسيمو کې عوام د موجوده دولت نه واټن (فاصله) نيسي نه يې خپل گڼي او نه تري دفاع کوي په پايله کې د هيواد او سلحي دښمنان دداسي حالاتو نه گټه اخلي او ذکر شي افراد دخپلو شومو موخو لپاره کاروي. د افغانستان ددولت دا دريځ چې بايد دافغانستان د رواني ستونزې بايد يو افغاني حل راووځي او او تصميم هم بايد افغانان ونيسي او نړيواله ټولنه پدي جريان کې بايد ديو همکار رول ولوبوي د اغيز وړ دي. اوس ددي خبرې اړتيا ده چې دولت بايد يو روښانه او ژوره کړنلاره ولري او د نوموړو ستونزو لپاره د حل لارې چارې پيدا کړي او نړيوالې ټولني ته وښايي چې د افغانستان اسلامي جمهوريت ددي توانايي لري تر څو خپل مسايل په خپله حل کړي. اما د داسي کړنلارې د نه موجوديت په صورت کې به د افغانستان اسلامي جمهوريت د نړيوالې ټولني د گوتينو (انتقادونو) لاندي راشي او دنړيوالې ټولني په روانو مرستو او همکاريو چې د افغانستان اسلامي جمهوريت سره کوي او ولس ورته اړتيا لري منفي اغيزي وکړي. نو له همدې امله که چيرته غواړو په رښتيني ډول توروريزم له منځه يوسو او سوله او امنيت تامين کړو نو پدي صورت کې بايد دکوکنارو کرکيله بنده کړو د زورواکانو زور ورمات کړو او د دولت په کلیدي چوکيو وړ او اهل کار خلک د اهليت له مخي وگمارو نه د حزبي- قومي- سمي او ژبني مصلحتونو په اساس.

پاتې په مينه مجله کې هدف دي. نو ځکه يې زموږ گوند ته هم لاسونه راوړده کړل او يو تعداد روزل شوي ايجنټان يې دي گوند ته را ننويستل ترڅو گوند د تاسيس د ورځې نه لږه موده وروسته د فدائي صاحب په مشرې او رهبري اشعاب وکړي او گوند د ملت او افغان ملت په نومونو ياد شو د لږ وخت په تيريدو افغان ملتبان د حقايقو په تشييت او د مسوليتونو په اخساس ډېر زر د خپل گوند سره يو ځای شول او په منظم کار پيل وشو ملت گوند د فدای صاحب په شمول شپږ کسان پاتې شول چې خپله فدای صاحب په کابل کې اوسيده او دوه خوريونه يې چې په ننگرهار ليسه کې زموږ هم دوره وو چې يو ته يې الکوزی صاحب ويل چې ډېر ښه نطق هم و او بل چې د عمر په لحاظ د الکوزی صاحب نه کشر و شير محمد نوميده چې د سياسي فعاليتونو لپاره يې ننگرهار ليسې ته د کابل نه تېدل کړي و. داکتر پښتونيار صاحب، داکتر نادر حساس صاحب، داکتر تاج الدين ملتمل صاحب د ننگرهار دطب پوهنځي د اول سمستر محصلين وو د اکثر فاروي مېرني صاحب د افغان ملت د گوند غړي هم د همدې دورې محصل وه دا خاطره ځکه ماته ډېره ښه معلومه ده چې زه د ننگرهار د ليسې متعلم ووم. ملتبان بيجاره گان خو هسې نه هم پنځه جمع اروښاد فدای صاحب مساوي شپږ کسان وو په مينه گونونو او سياسي مجلسونو کې چندان په اهميت ورته محصلين نه وو قايل افغان ملتبانو سياسي تجارت نه کاوه د خپلو ملي منافعو نه يې دفاع کوله په خپل دريځ او موقف ټينگ ولاړ افغانان وو نو دا ډول اشخاص د هر راز استعماري مفکورو ضد اشخاص و نو ځکه يې د تاسيس د ورځې نه آرام او هوسا ژوند نه دي تير کړي او دا هم څرگند حقيقت دي چې زموږ تر منځ گمارل شوي ايجنټان په غير مستقيم ډول راتوتي دي او تل يې موږ ته خپل منځي مخالفتونه ايجاد کړي دي. د ۱۳۶۶ لمريز کال کانگره دافغان ملت گوند په تاريخ کې په لوړه سطحه تاريخي کانگره وه محترم قدرت الله حداد، محترم محمد امين واکمن صاحب او اروښاد شمس الهدا شمس صاحب تر منځ اصولي، منصفانه او غير جدا بنديارانه انتخابات وشول. شمس صاحب د رايو په اکثريت وگټله خواکمن صاحب انتخابات ونه منل او بيل افغان ملت يې اعلان کړ جناب حداد صاحب څه موده مشکوک پاتې وه خو کله چې ورته په مکمله توگه حقايق ثابت شول چې واکمن صاحب د بعضي مغرضو عناصرو په دام کې گير دي نو حداد صاحب راغی او شمس صاحب سره دوروري په فضاء کې کيناست او خپله جناب حداد شمس صاحب ته رئيس وويل او په کار يې پيل وکړ. دا مسايل ټولو افغان ملتبانو ته د لمر په څېر څرگند دی موضوع رانه اوږده شوه غواړم اصلي خبرې ته راشم. مينه مجله چې د ننگرهار ولايت څخه چاپيږي او ټول افغانستان کې د لوستلو ډېر مينه وال او شايقين لري انجنير عزت الله (ځواب) صاحب يې مسول مدير دي چې د صحافت او نشر له مخي خورا ښکلي او معياري مجله ده ډېر په زړه پوري خپلواکه، ادبي، سياسي، کلتوري او هنري خپرونې کوي په کوم سياسي تنظيم او يا ډلې پورې تړلې نه ده. څه موده مخکې د زمري ۱۳۸۶ لمريز کال په گڼه کې عزت الله ځواب صاحب د ساغلي محمد امين واکمن صاحب سره اوږده مرکه کړيده محترم واکمن صاحب چې د عمر په لحاظ مشر او د تعليم، تربيتي او تجربې په لحاظ د احترام وړ دي او په سياسي علومو کې ډاکتر دي. موږ ته لازمه نه ده چې دوکمن صاحب اشتباهاتو ته گوته ونيسو مگر بعضي کلمات انسان دي ته مجبوري چې په خورا معذرت سره د هغې ځواب ووايي دا ځکه که چيرته ځواب وه نه پيل شي نو بيا اصل حقايق د خلکو نه پټ پاتې کيږي. نه غواړم چې د مرکې ټول جزئيات راټول کړم يا پرې څه وليکم فقط يوڅو نکوتو په اشاره لږه ثاني ليکنه کوم. ځواب صاحب د محترم واکمن صاحب څخه پوښتنه کوي چې افغانستان کې دې د چا سياست خوښ دي؟ واکمن صاحب په ځواب کې وائي (افغانستان هېڅ سياستمدار نلري او نه يې درلوده) همدومره وایم چې زموږ کلې په علمي او سياسي لحاظ ډېر مخکې دي ځکه د هر سياسي مکتب شاگردان په کې شته موږ به چې به هر کيلوالی سياسي مجلسي او محفل کې گڼياستو د بحث او مباحثې په جريان کې به موږ په گوندي سطحه د ازوتباد شمس الهدا شمس محترم قدرت الله حداد محترم محمد امين واکمن او د بعضي نورو افغان ملتبانو په پوهه، سياست او

مبارزه وياړ او افختار گماوه ليکن د تعجب وړ خبره ده چې واکمن صاحب پخپله يوگرافي کې وايي چې زه د سياسي علومو ډاکتر يم ديو سياسي گوند دموستينو څخه يم او بل ځای کې وايي چې افغانستان سياست مدار نه لري او نه يې درلوده اوس دا پوښتنه هم د جناب واکن صاحب څخه پکار ده چې سياست مدار څه ته وايي؟ بله پوښتنه چې ځواب صاحب د واکمن صاحب نه کړيده (يو وخت تا په هندوستان کې جلا وطنه حکومت اعلان کړ او دا کار ددې لامل شو چې ډېر افغان ملتبان ترور شي، واکمن په ځواب وائي (چې د افغان ملتبانو ترور ددې پورې هېڅ اړه نه درلوده) زه وایم که په گوندونو او تنظيمونو کې چېرته واړه خلک درواغ ووايي او بيا بې عدالتي وکړي شايد چې څوک پرې خبر نشي خو که چيرې د گوند موسس، رئيس ياد کدری رهبري غړي دروغ ووايو يا بې عدالتي وکړي خپل گوند او تنظيم خولا پرېږده چې ترپوال يې بيا نه پرېږدي او د انتقاد گوته ورته نيسي. د ۱۳۵۷ لمريز کال د کمونستانو کودتا د ټولې افغاني ټولني لپاره د ډېر زجر، شکنجو، ظلم او قتل او قاتل دوره وه خو د افغان ملتبانو لپاره دا په خصوصي ډول يوه نه هېرېدونکې دوره وه او د واکمن صاحب په هندوستان کې جلا وطن حکومت اعلانول زموږ د گوند لپاره د خورا کړاونو او ترور بل دور د مهاجرت په ډېر کې پيل کړ يو بل سوال چې عزت الله ځواب يې کوي (دا گوند د بيلابيلو مرحلو نه تېر شوی دي ځيني ملگري ترې بيل شوي دي او بيل گوندونه يې جوړ کړي دي دا به ستاسې په فعاليت بده اغيزه ونه کړي؟ محترم واکمن ددې پوښتنې په ځواب کې وايي (ما ډېر هڅه وکړه چې دا ملگري سره يوځای کړو د ملت ډله يو ځای شوه د شمس ډلې سره مو هم وکتل خو هغه د گټو په شمار څو کسان بيل پاتې دي واکمن صاحب سره ددې چې د سياسي علومو ډاکتر ځان ته وايي بيا هم په پوره سپين سترگي حقيقت نه وایي. د وحدت لپاره کوښښ خو ډيره لري خبره ده تر اوسه يې د اروښاد شمس الهدا شمس کورنۍ او يا د هغه گوند ته فاتحه هم نه ده کړې نو بيا په کوم سترگو دافغاني نیشنلزم دعويډار ځان پوله پداسي حال کې چې اروښاد شمس صاحب د اصلي افغاني کلتور او اسلامي

تعليماتو په پيروي د خپل او پردي په هرغم او بنادي کې شريک شوی دی. واکمن صاحب شايد خبر ندي چې د اروښاد شمس صاحب افغان ملت گوند دافغانستان داسلامي دولت دعبدالې وزارت سره راجستري شوی گوند دی چې د هيواد د ټولو ورونو قومونو نمايندگي پکې شته. واکمن صاحب او د هغه د ډلې ټولو مشرانو او کشرانو ورونو ته هيله کېږي چې د افغان ملت ملي

پاتې پښتونستان ادعا گاونډه زده وکړي
 سولې لوظنامه وکړه کومه چه د بش د اداري لخوا د سخت تنقيد سره مخ شوه. د لوظنامه تر مخې پاکستان دغه سيمو کښې پوځي عمليات ودول او قبایلو ژمنه وکړه چه د افغانستان پر ضد عملياتو لپاره به د خپلي خاورې څخه د استفادې اجازه ورنکړي. مگر تاوان ددی تر مخه رسيدلی وو قبایلي ولس ددی نه مخکې دومره سياسي او مخالف شوی نه وو. په زياتو سيمو کې لوظنامې د اسلامي او پښتون قام پرست ډلو لخوا تر پښو لاندي شوې او بالاخر په مکمله توگه ماتې شوی. د پښتنو سيمو انتها پسند کيدلو اسلامي جذبې او يا پښتني هويت بریا مومي. يوځل منطقي امکان دا هم کيدای شي لکه د پاکستان پخواني ديپلومات حسين حقاني په وينا "د اسلامي پښتونستان جوړيدنه. د مارچ په اوله نيټه په واشنگټن کې د پاکستان سفارت لخوا جوړ شوي سيمينار کې د پاکستان سفير محمود دراني چه پښتون دی وويل څه اميدوار يم چه طالبان او پښتون نیشنلزم سره يو ځای نشي مگر که داسې وشول نو بيا دا کار کيدونکې دی. د اسلامي پښتونستان جوړيدنه امریکا د پښتونستان د تاييم بم د لمنځه وړلو لپاره بايد څه وکړي؟ لمړی بايد په افغانستان او د پاکستان په قبایلي سيمو کې بمباري کمه کړي د کوم په وجه چه ملکی وگړيو ته تلفات اوږي او له کمانډوي او او چيریکي عملياتو څخه کار واخلي دويم کړزی بايد وهغوي چه د تاجک اقلیت پر ځای د غلجيو پښتنو څخه مخه وړ مشران په کابل کې پر مهمو امنيتي پښتون وگماري ځکه چه د طالبانو اکثریت غلجي دي. دريم پاکستان کې د يو ملکی اداري قدرت ته د راوستو لپاره کار وکړي چه د ۱۹۷۳ اساسي قانون پر تطبيق کړي. نوموړی قانون پښتنو، بلوچو او سنديانو ته د صوبایي خودمختاری حق ورکوي. پښتانه، د پنجابي حاکميت دمخنيوي لپاره د سرحد او بلوچستان پښتنی مښت او قبایلي سيمو په شمول يو پښتون ايالت غواړي. دغه رنگ به قبایل وکولی شي چه د مملکت په سياست کې برخه واخلي او د عوامي نیشنل گوند تر مشرې لاند ی سیکولر پښتون قوتونه تقويه شي. د قبایلي سيمو لپاره د امریکا، د دولت د ۷۵۰ ميلونه ډالرو کمک که چيرې د پنجابي ناخوښی اداري لخوا تنظيم کيږي به يوه لويه ضايع اوسي. پښتانه به مخالف وگرځوي او بيلتون خوښي مشران به وکولی شي چه کمک اخيستونکي (پښتانه) د دښمن ملگري معرفي کړي. ولسواکي نه صرف پاکستان کې د جهادي قوتونو سره د مقابلی بلکه د گڼ نژادي پاکستان د بقا لپاره هم اساسي شرط دی

محمد افغان ابا سين

خپله ژبه

قوم لره ښايي کتابت په خپله ژبه کې
پس له دې نه بويه سياست په خپله ژبه کې
ژبه د ملي ثقافت لويه ساتندويه ده
پروت وي د قامونو ثقافت په خپله ژبه کې
هر څه چې څوک کړي خو مليت د احترام وړ دی
کيږي د ټولني معرفت په خپله ژبه کې
لاره شي ازغنه خوف او ويږه وي د نلو په کې
گونگ او بي پروا چه شي ملت په خپله ژبه کې
ژبه وسيله ده د افرادو د افهام تفهيم
شته دی لا تر دې لوی فضيلت په خپله ژبه کې
هره ژبه زده کړه، مگر هېره نه کړې خپله
پيل کړه د پښتون ورور نهضت په خپله ژبه کې
هر څه چه کېده شي يو بنياد ورته اېښودې شي
پوه شه چې مضبوط وي رياست په خپله ژبه کې
ښايي چې ماشوم ته اول خپله ژبه زده کړای شي
وده کوي زر زر مملکت په خپله ژبه کې
هر هغه اقدام چې د فطرت په تقاضا وي
نغښتی د ټولني وي فطرت په خپله ژبه کې

ستار شاه نجات مل (ننگرهار کوټ)

شمس صاحب تم

د افغان ملت دسر شمله پر بوته
رپ شو په هېواد زلزله پر بوته
ټوله پښتونخوا لاره يتيمه شوه
لره وه که بره خفه پر بوته
جوش و ولوله وه خو ټپه شوه
کله ولا پرې جډبه پر بوته
خيال مې په چانه وه سر مې جينگ وړلو
نوره مې هغه دېدبه پر بوته
گوند لره خلا شوله ضايع شوله
خير دې وي ملي کشاله پر بوته
خي ملي مشران مې يو د بل پسې
نه کېږي طاقت حوصله پر بوته
څو مړه قهرمان وه سر يې ټيټ نه شو
اور و انقلاب و لمبه پر بوته
ښه پاک مسلمان و جنتي به وي
زړه کې د فردوس يو جلوه پر بوته

مير زمان جبار خېل

د هغوي وينه زمونږ رگو کې خوري
مونږ ددوي په لاره څو نه يو کمزوري
که څه هم هغوي زمونږ به منځ کې نشته
مړه يې مه بولي ژوندي دي ښځه ستوري
ستر ميراث يې د يادگار به ډول لمانځو
نظر ساتو د ملي ناموس په لوري
که الفت، يا حبيبي او که ريښتين دی
ژوند کوو د بينوا خادم تر سيوري
د عبرت درس مو ورکړی هر جابر ته
چې هر څوک به بدو سترگو مونږ ته گوري
دی پاتوبی د باننگو اتلانو
هر غليم به په افسوز لاسونه مروي
چې مې خان اتل گڼلو به نړۍ کې
نړيوال دي هماغه نوم وگوري
نوم يې اخلم چې دا و څوک د کوم ځای؟
چې هر څوک دا نه مني، وي به سرزوري
نوم يې و: امير کور، پښتون شاعر و
وينا وال دي ښه تجزيه کړې ده توري
ما په خپلو سترگو دا گمان ليدلي
چې د خپل هېواد خښت به پردو يلوري
جبار خېل څو درته خپل نظر څرگند کړو
شعوري مونږ رډوو، دغه مخخوري
که الفت، يا حبيبي او که ريښتين دی
ژوند کوو د بينوا، خادم تر سيوري

وايي علما ژبه سر ليک د مليت دی
کړی دی پوهانو ټينگ حجت په خپله ژبه کې
ژبه د ملي خصوصياتو ترجمانه ده
پټ د هر يو قوم وي خصلت په خپله ژبه کې
ژبه د قامي وجود تر ټولو لوی ثبوت دی
اينسی دی خدای فيض او برکت په خپله ژبه کې
غرق دی هغه قوم چې د خپلې ژبې تاييا نه کوي
بويه چې حاصل شي مهارت په خپله ژبه کې
بند به شي او ښکېل به شي چې ژبې ته څوک سپک گوري
واوری دغه گواښ او نصيحت په خپل ژبه کې
هله ابا سين شي چې يې سوچ د ابا سين شي
ښه ليکل کړه پيل د قوميت په خپله ژبه کې

لاره په ارمان، ارمان مې دې کې دی
سيمه د ميرويس مې چه پر بوته
کله نو خو څېرې چې سرکښ نه وي
ستم شولو کاروان قافله پر بوته
وير شو نجاتمله د اسيا زړه کې
زړه باندي د شمس چې حمله پر بوته

زمونږ د هېواد، کلي او ښارونه به داسې نه نږدېدل، نن
به زمونږ له ژبې، کولتور، تاريخ او ادب سره دا
رواڼې لويې نه کېدې. د جرگو او لويو جرگو د غميو به
خوله کښې به پردې ژبه نه وای، د مصلحتونو په پټه
ښکار کېدل او د اساسي قانون د تصويب د لويې
جرگې غړي به پر خپلې دغې پرېکړې، چې «که ملي
ژبه پښتو نه وي، څه اسان به راوولو پرې، د لويې جرگې
له کاناډايي څخه ډک جوړه او ټيټ سرو نه
راوتل او نه به نن د شني چيني راج و نن دشمله ورو
ارتيا احساس شوې ده که يو څو شمله وروای تن به
زمونږ له ادارو څخه د پښتو نومونه يو پر بل پسې نه
لري کېدل او نه به ژباړل کېدل او نه به د ملي سرود سره
داسې سلوک شوی وای لکه، چې وشو کومه سندره
، چې د ملي سرود په نامه د کليو بانډو تر نومونو
راکوزه شوي او راکښته شوي، داسې به نه کېدل، خو
مونږ سره ملي سرود هغه دی، چې عبدالروف بينوا په
يوه شاعرانه جذبه ويلي او نن هم موجود دی او پښتانه
يې د سرښندنې په ډگر کې زمزمه کوي افسوس، چې
له پښتو شمس صاحب گڼه و ترله او روان شو او د
نيمگړتياو پوره کولو ته يې پښتون بل شمس نه
سترگې په لاره پرېښودلو. دا د لوی پښتون د لوی کور
کميختي او دا د ټولو پښتونو يې برختوب دی، چې په
هر و پنځوسو کلونو کې يې هر څه له پيله پيل کړي
او بيلوي يې. د ارواښاد شمس صاحب غم او وير ته
داسې کلمې او توري نه لرم، چې دده هر اړخيزه ملي
شخصيت په کښې راټول کړي شم، خو دومره وایم
، چې شمس صاحب پښتو ته د ملي مبارزې تر ملي
ورونه پرانستي بريښي او هر افغان يې له ور پښتو
اندېښو څخه ډاډمن کړی دی. ارواښاد د افغانستان
زور سرتري اود ملي سياست ريښتيني مفکر و دده
فکر، درد او احساس دومره پيناوړی و، چې د
ورونديو څلورو لسيزو يو شمېر سياستوالو ورسره د
ناسي څواک نه لرلو، د ليکنې به وروستي پړاو کېښي
د ارواښاد شمس صاحب درنې کورنۍ د «افغان
ملت» گوند غړيو او ټولو پښتنو ته د خان، افغان
فرهنگي ټولني او مومند ادبي ټولني لخوا ددې لوی غم
د زغم غوښتنه وړاندې کوم

په هره توگه د غونډې د جوړېدو پر څرنگوالي گټورې خبرې وشوې، چې بيا درې
څلور اوونۍ وروسته د غازي محمد ايوب خان پر مزار درنه غونډه جوړه شوه، چې د
لرو برو افغانانو ډېرو درنوساسي، قومي او فرهنگي شخصيتونو په کښې برخه
اخيستي وه. د ارواښاد شمس الهدا شمس له پرانستونکي وينا وروسته حضرت گل
وفادار، چې د غونډې چارې يې بر مخ بولي، مقررین يو، يودريخ ته وروبلل.
کله يې، چې پخوانی وزير او د عوامي نیشنل پارټۍ مرکزي مشر محمد
افضل خان دريغ ته وبله؛ نو دغه وخت د غونډې فضا ډېره ترينگلي شوه؛
ځکه، چې افضل خان د پښتو، پښتون او پښتنو د حقوقو خبره وکړه. د لرو
بر يو افغان خبره يې وکړه، پښتو ته د ورېښو ستونځو خبره يې وکړه او د غور وړ
خبره، خو د افضل خان لالا دا وه، چې «افغانستان د ټولو پښتنو شريک کور دی او
مونږ د دې لوی کور برخه يو اوس ددې وخت رارسېدلی دی، چې قومونه
سره يو او يو ځای شي، مصنوعي کرښې او ديوالونه ونړېږي او مونږ د کوزې
پښتونخوا افغانان د ډيورنډ کرښه په رسميت نه پېژنو د افضل
خان لالا خبرې ډېرو خوښې کړې، له ده وروسته د غونډې بل ويناوال، چې د نوم
څرگندونه يې نه غواړم، هغه له يوې مخې د محمد افضل خان خبرې رد کړې
، پر پښتون، پښتو او پښتونستان يې خاورې وړ وړولې د پښتنو مبارزه
يې گپ شپ وگڼله، خو له بده مرغه، چې له دې ښاغلي وروسته زه د خبرو
لپاره وبلل شوم. دا خبره چېرم، چې ما يې ځواب ورکړ او که غلی پاتې شوم،
خو زه لومړي له مصلحت څخه کار اخلم او هغه جريان دلته تاسې ته وړاندې
کوم، خو زما د مصلحت بنسټيز لامل د دغه جناب له کورنۍ سره د زور
عقيدت خبره ده؛ ځکه، چې دا يوه روحاني کورنۍ ده او بس گڼې مخامخ، خو
زه دومره جذباتي شوم، چې د چا مخ، روحانيت او عقيدت ته مې نه دي کتلي. د
غونډې فضا تر دې حده ترينگلي شوه، چې دغه جناب غونډه پر ځای پرېښوده
او لاړ، کله، چې غونډه پای ته ورسېده شمس صاحب ما پسې راغی. زه، جانان

پاتې د ارواښاد شمس الهدا شمس
زه تاسو ته يو وضاحت کوم او هغه دا، چې زما سره مشوره مه کوئ، زه دا
منم، چې زه هېوادپال يم، افغان يم، نیشنلت يم او هر افغان هم نیشنلت
بولم، خو زه ستاسې د گوند «افغان ملت» غړی نه يم او نه تنظيمي افغان
ملتې يم. شمس صاحب ته دي الله جل جلاله افضل او بهتر جنتونه ور په برخه
کړي، نه غلی شو، نه يې رنگ سور او ژېر شو، نه په غوسه شو. يوه نړۍ
غونډې موسکايې وکړه او بيا يې په پوره حوصله وويل: جنرال صاحب زه د
خپلې گوند غړي پېژنم، ما ته تاته کوم د غريټوب کارت او فورمه راوړي او
نه مو گوند ته رابولم. زه، خو تا گورم، چې له سياست سره سره له ادب سره هم اړه
لري يو ادبي او فرهنگي سړی يې او د دې ټولو خبرو سره زمونږ نازولی خان هم
يې. «افغان ملت» به پر ځای پرېږدو، د پښتو خبره به کوو، ځکه، چې پښتو مو
شريکه ده، خو زه پوه نه شوم، چې دا وېره دې له کومې خبرې څرگنده کړه؟ ما
ورته وويل: شمس صاحب زه د وېرې په ورځ نه يم پيدا شوی، وېرېم نه، وضاحت مې
مطلب و او هغه مې وکړ. د خپلې ژبې لپاره خو دا دی زه خدمت کوم لگيايم دا زما، زما د

POLITICAL PARTIES BOOM IN AFGHANISTAN

By Eng. Ajmal Shams

After the Taliban were overthrown in November 2001, Hamid Karzai was appointed as the interim president of the country under the Bonn Agreement. Eventually, he won the presidential elections in October 2004 and hence became the first ever elected president in the country's history. A new constitution was drafted by a team of experts and subsequently ratified by the Loya Jarga (the grand assembly of elders) after lengthy deliberations and discussions. The constitution has allowed the formation of political parties and social organizations. These parties have to abide by and work within the framework of the constitution. The parties are also required to have themselves registered with Ministry of Justice in order to be officially recognized and benefit from their rights and privileges. A new wave of democracy and freedom at the horizons of the country has caused a party boom. So far more than 80 parties have been officially recognized and even more are on the waiting list. Many of the old parties have further split up into two or more factions. For example Hezbe Wahdat alone has four factions with a slight change in name. While more parties will be formed in the future, their credibility will remain in question unless they present an ideology within the confines of National-Islamic character of Afghanistan that has the potential to remedy the socio-economic ills of the society and put the country on the path of real progress and development. People can no longer be deceived in the name of religion and social justice. While the buzz words of democracy, development, and social justice might be used by the parties to justify their very existence, there is very little chance to attract mass public support unless the parties provide a solid action plan accompanied by a supporting ideology that could bring about a change in the status quo. The role of political parties is crucial to strengthening democracy in the country. Although party registration per se is a positive measure aimed at systematizing the formation and activities of the political parties, the way it is being implemented raises many questions as to whether the government by making the parties register with a ministry might be trying to control them which is undemocratic in essence. It is being argued that parties should be overseen by an independent election commission instead of a ministry. There are also concerns that some of the high ranking government officials who also happen to be leaders of their own political parties might be using their office to harm their rival parties and benefit their own party members. Furthermore the registration process should be simplified to avoid complications and unnecessary curbs. While democratizing the war-ravaged Afghanistan, which is yet to recover from a war-like mentality, is a daunting and uphill task, a political courage with intelligent decisions by the rulers can make this happen.

دولت در حال نابودی و انحلال

غلام غوث هدوی

بعد از سقوط طالبان و ایجاد حکومت انتقالی و موقت مردم افغانستان به امید اینکه از شر طالبان نجات یابند وضع اجتماعی و اقتصادی بهبود قابل ملاحظه خواهد نمود ولی فقر و فاقه بیشتر گردید مردم احتیاج یک لقمه نان خشک بوده اما برعکس تفنگدان کفن کش و دزدان حرفوی بیشتر از پیش تقویه گردیدند ما شاهد بلند منزلها در شهر کابل بوده و میباشیم که این بلند منزلها و مارکیت های تجارتی به کدام اشخاص تعلق دارند، آیا این همان اشخاص نیستند که خود را منسوب به جهاد و مقاومت مینمودند یا خیر؟ این اشخاص در حکومت آقای کرزی در پست های کلیدی و پرمفعت قرار داشتند و قرار دارند، آنان در فکر آرامش مردم بیچاره نیستند بلکه میخواهند که چطور به چور و چپاول بپردازند، کمک های کشور های خارجی که به میلیارد ها دالر در سال میشد در کجا به مصرف رسیده و دست آورد حکومت کدام ها اند؟ علاوه آن تشکیل حکومت کرزی از یکطرف از تفنگ سالاران و از طرف دیگر افغانانیکه سالها در خارج کشور بود و باش داشتند و مشکل مردمان را درگ نمی نمایند و اصلاً احساس آنرا ندارند ایجاد شده است، که این دو فرقه سبب ضعف حکومت کرزی صاحب شده است و هرگاه در این مورد تجدید نظر نشود حکومت به سقوط مواجه خواهند شد چنانچه وضع امنیتی کشور روز به روز وختم تر شده میرود هکذا کشور های جهان و بالخاصه ایالات متحده امریکا که بزرگترین حامی حکومت فعلی هستند به این باور می باشند که در حکومت آقای کرزی باید تجدید نظر آنی صورت گیرد، و آوازه سر چوگ نیز چنین میباشد هرگاه در مورد توجه خاص بعمل نه آید دولت در حال انحلال و نابودی خواهند شد، و آن گاه مسئولیت سقوط دولت بدوش آنها خواهد بود که در این مورد طور شاید و باید توجه نکرده اند، ما خواهان یک دولت مردمی که به زخم های مردمان بیچاره این مرز و بوم مرهم بگذارند میباشیم اینککه بیش از پیش مردم ما را مایوس و پریشان سازند و نگذاریم که بر کفن کش قدیم شکر بکشیم به امید آن روزی که مردم ما بهیک آرامش خاطر و عاری از هر گونه ترس و هراس به زنده گی خویش ادامه دهند.

شهر مرکزی کابل به بعضی مسایل پیچیده سیاسی مذاکرات و ابراز نظر کرده سپس عازم هرات گردید بتاريخ ۱۳۸۶/۱۱/۲۰ معاون حزب ملی و مترقی افغان ملت جهت رفع بعضی مسایل سیاسی به شهر باستانی هرات دو باره تشریف فرما شد که برادران گرامی باشنده حوزه جنوب غرب در شهر باستانی هرات با خود جمع کرده مشکلات شان را مرفوع ساخته اینک بابت رفع انتقادات بعضی مردم مجهول الهویه تصاویر برادران گرامی و گرانبها ما شاملین حزب ملی و مترقی افغان ملت که در شهر باستانی هرات اخذ نموده جلب توجه می نمایم نا گفته نباید ماند شخصیت سیاست مدار و سابقه منشی شورا عالی برادر صریح الله صریحی صاحب به معاون حزب ملی و مترقی افغان ملت تماس گرفته همکاری و همسنگی خویش را بدون کدام شرایط به این حزب اعلان کرده همچنان یک شخصیت بسیار مجرب و دانشمند استاد اریانا پوهنتون محترم محمد بشیر دودیال صاحب جهت شمولیت در حزب ملی و مترقی افغان ملت بتاريخ ۱۳۸۶/۱۱/۲۰ در درخواستی خویش از پشتیبانی و هر نوع همکاری به این حزب ابراز نظر و اظهار تسلیم نموده است

بقیه از افغان ملت در حوزه غرب صورت این موضوع را تحت تحقیق زیاد نمیگیریم این شرایط ضیق و آشتی ناپذیر فوق الذکر حالات چشمدید هر افغان موجوده میباشند و دیدن میخواهم به برادران گرامی حزبی خویش و رقیبان فرسوده سیاسی فعالیت های حزب ملی و مترقی افغان ملت اظهار تسلیم نمایم وقتیکه از طرف «لویه جرگه» کلتوری سال — قانون احزاب سیاسی تصویب و دولت فعلی ابلاغ نمودند. میان هم به تصویب فیصله شورای عالی تصمیم گرفتیم به وزارت عدلیه فعلی تاریخ ۱۳۸۵/۰۴/۱۰ جهت رسمیات حزب مراجعه کردیم بنام حزب ملی و مترقی افغان ملت نیز رسمیات خود را بتاريخ ۱۳۸۶/۱۱/۲۰ از وزارت عدلیه اخذ و درلست احزاب رسمی کشور خود را شامل و به فعالیت های سیاسی شب و روزی آغاز نمودیم در مرحله اول در مرکز کشور شهر کابل، و زون شرق شهر جلال آباد، لغمان و کنړها برادران خود را منسجم و منظم کرده در عین موقع سمت شمال، جنوب و غرب را فراموش نکردیم به اساس تماسهای متواتر برادر محترم مجید رفیع، ملکزکی صاحب بشمول برادر محترم محمد کریم افغان صاحب از حوزه جنوب غرب به یک هیئت با صلاحیت حزب که عبارت از معاون حزب، منشی شورا عالی حزب و چند نفر اعضا شورای عالی بود در کابل جاده نادر پنتون بتاريخ ۱۳۸۶/۱۱/۱۵ در یک مجلس کوتاه دیدار نمودند بعداً بتاريخ ۱۳۸۶/۱۱/۲۹ منشی شورای عالی به یک هیئت دو نفری عازم شهر باستانی هرات گردید که فعالیت های برادران حزبی خویش را طور دسته جمعی مطالعه و از تجارب برادران خویش نیز استفاده بگیرد همان بود مدت دو شب و روز هیئت مذکور در شهر باستانی هرات مجالس پر افتخار بتاريخ ۱۳۸۶/۱۱/۳۰ در چوک مستوفیت هرات دایر و از برادران گرامی باشنده ولایات غوروات، فراه و هرات تشکیل جدید و منظم حزبی از طریق انتخابات اصولی و قانونی در فضا صمیمیت و اخوت بمیان آمد که برادر محترم محمد رفیع ملکزکی صاحب به رایه اکثریت حوزه جنوب غرب بحیث عضو شورای عالی حزب ملی و مترقی افغان ملت و همچنان برادر محترم شاولی خان غریبوال صاحب بحیث منشی حوزه جنوب غرب تعیین گردید که هیئت حزبی ما به بسیار مسروریت و خرسندی بعداً عازم کابل گردید و قتیکه دیپلوم انجینیر اجمل شمس صاحب رئیس حزب ملی و مترقی افغان ملت به کشور عزیز خویش مراجعت نمود. باز هم محترم محمد رفیع ملکزکی صاحب به نماینده گی حوزه جنوب غرب

پاتی د ارواښاد شمس الهدا شمس ده وویل ما، خو داسې گڼله، چې دا جنرال گڼې وپرېرې؛ ځکه، چې خو اوونۍ وړاندې زما او دده څه خبره تېره شوې وه، ما هغه وخت دده ته ويلي وه، چې دا وېره دي له څه خبرې څخه ده؟ او دوی راته وويل چې د وېرې په ورځ نه يم پيدا شوي زه دا اوس پوه شوم، چې دا جنرال په رښتيا يو نر سپاهي دی او رښتيا هم، چې نه وپرېرې، شمس صاحب ملي شخصیت دی د هجرت د پیل په ورځو کښې یې د ټولو افغانانو او په ځانگړې توگه له خپلو گوندي ملگرو سره، چې څنگه او څومره مرسته کړې او په کومو حالاتو او شرایطو کښې یې هغوی او د هغوی کورنۍ پاللې، د ډېرې ستاينې وړ دی شمس صاحب چې څومره ما پېژندلو حالاتو او شرایطو ته تسلیم نه شو، ډانگ پېلې مبارزه یې کړې ده، دغه کمونیزم او نه ډیموکراتیزم پر شعار یې عمل کړی او ورته وفادار پاتې شوی دی. که شمس صاحب د خپلو زرگونو اتډیوالانو بار له خپلو اورو کښته کړی وي، د «خان» پر اصل (بنسټونولۍ) یې عمل کړی او خپل هېواد ته وفادار پاتې شوی دی هیچا هغه مهال د پېښور پیاده گرځېدل، تنگ او تریخ ژوند، گرمي او یخني زغملی نه شوه، خو شمس صاحب کله هم د خان او د خپلې کورنۍ لپاره سوچ او منډې نه دي کړي که سوچ او منډې یې کړي، د ټولو افغانانو لپاره یې کړي دي. شمس صاحب چې نه درلود، چې په هغه کښې یې پیسې اچولې وي، هغه د چل، قریب او دوهمکې پر خبرو نه پوهېدو. د شمس صاحب سوچ او فکر ملي او رښتینۍ و. د یوې ټینګې، رښتینې او ځواکمنې عقیدې څښتن و. چې د سبا تاریخ به پرې حساب کوي اونسولونه به پرې وبارې، که د دده په څه څه نه، مله ساسته ال،



AFGHANISTAN SOCIAL DEMOCRATIC PARTY

د تاسیس نېټه: ۱۳۴۵ لمریز کال
 د گوند موسس: دیپلوم انجینیر غلام محمد فرهاد
 د گوند مشر: انجینیر اجمل شمس
 د گوند مرستیال: امان الله اتل
 عمومي منشي: وصلي خان ملاخيل
 دامنشاز: خاوند د افغان ملت ملي مترقي گوند
 چلوونکی: فرهنگي کمیته
 زموږ نېټه: شاهین پلازه دریم منزل جلال آباد ښار افغانستان
 پوستي ادرس: پست بکس ۵۵۱۵ کابل افغانستان
 تلیفون: 0700616629/0799571293

Founded By: Eng. Ghulam Mohammad Farhad
 President: Eng. Ajmal Shams
 Vice-president: Amanullah Atal
 Secretary General: Waslee Khan Malakhel
 Address: Shaheen Plaza, 3rd Floor, Jalalabad, Afghanistan,
 Postal Address: PO Box 5595, Kabul, Afghanistan
 Tel: +93 (0) 700616629, +93 (0) 799571293
 E-mail: Afghanmillat@Afghanmillat.org
 Website: www.afghanmillat.org